Suomennos

Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Asiakirjanimi	Nro
LAUSUNTO	136 Rk 1a
Pvm	Nro
6.2.2017	ÅLR 201679467

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

Yhteyshenkilö

Mikael Juresta

Asia

Kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä 228/2016 vp eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Tausta

Ahvenanmaan maakunnan hallitus sai valtiovarainministeriön 12. marraskuuta 2015 päivätyn kirjeen, joka sisälsi lausuntopyynnön lakiehdotuksesta laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (lakiehdotus).

Lakiehdotus koskee pääosin valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia aloja. Valtakunnaalla on lainsäädäntövalta setelinantoa ja valuuttaa, sekä pankki- ja luottolaitosta, yhtiöoikeutta, terrorismia ja rikosoikeutta koskevilla oikeudenaloilla Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 8, 22, 34 ja 37 kohdan sekä 29 §:n 5 kohdan mukaan.

Maakunnalla on maakunnan viranomaisia sekä yleistä ja järjestystä ja turvallisuutta sekä arpajaisia ja rahapelejä koskeva lainsäädäntövalta Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 1, 6 ja 22 kohdan mukaan (suom. huom. ruotsinkielisestä alkuperäistekstistä puuttuva 22 kohta lisätty kirjelmän esittelijän kanssa käydyn keskustelun jälkeen). Neljännen rahanpesudirektiivin (2015/849/EU) rahapelimääritelmään sisältyy Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitetut rahapeliyhteisöt sekä elinkeinonharjoittajat, jotka välittävät ilmoituksia osallistumisesta rahapeleihin sekä osallistumismaksuja Ahvenanmaan maakunnassa. Maakunnan lainsäädäntövalta käsittää myös rahapelejä koskevan maakuntalain (ÅFS 2016:11) perusteella luvan saaneiden rahapelien valvonnan.

Maakunnan hallitus on antanut lakiehdotusta koskevan lausunnon aiemmin 11. toukokuuta 2016. Tuolloin maakunnan hallitus totesi, että hallituksen esitysluonnoksen sanamuotoja maakunnassa tapahtuvan valvonnan osalta on selvitettävä lisää ja että lisäksi on selvitettävä, miten rahapelialan lainsäädäntö suhtautuu itsehallintolain mukaiseen toimivallan jakoon.

Sisäasiainministeriö laati 29. toukokuuta 2016 yhteistyössä oikeusministeriön ja maakunnan hallituksen kanssa yhteisen itsehallintolain 56 §:n mukaisen lausuntopyynnön Ahvenanmaan valtuuskunnalle.

Maakunnan hallitus antoi 20. marraskuuta 2016 lakiehdotuksesta sisäasiainministeriölle lausunnon, jonka mukaan toimivalta hallintoasioissa seuraa lainsäädäntövaltaa itsehallintolain 23 ja 30 §:n mukaan, ja valtion tehtäviä ei voida siirtää maakunnan viranomaisille. Sen sijaan hallintovaltaa on mahdollista siirtää sopimusasetuksella itsehallintolain 32 §:n mukaan. Itsehallintolain 59 b §:n mukaan lainsäädäntövalta ja toimivalta hallintoasioissa jakautuu itsehallintolaissa säädetyllä tavalla päätettäessä Euroopan unionissa tehtyihin päätöksiin liittyvistä Suomen toimenpiteistä.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on 15. joulukuuta vastaanottanut sähköpostitse toimitetun hallituksen esityksen 228/2016 vp laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä. Hallituksen esitykseen liittyen eduskunnan perustuslakivaliokunta pyysi maakunnan hallitusta antamaan kirjallisen lausunnon.

Ahvenanmaan valtuuskunta

Ahvenanmaan valtuuskunta antoi 13. heinäkuuta 2016 lausunnon neljännen rahanpesudirektiivin toimeenpanosta Ahvenanmaalla, jossa se totesi seuraavaa: Neljäs rahanpesudirektiivi säätelee kokonaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia aloja, ja direktiivi tulee näin ollen kokonaisuudessaan toimeenpannuksi Ahvenanmaalla valtakunnan lainsäädännöllä. Itsehallintolain 23 ja 30 §:n mukaan toimivalta hallintoasioissa seuraa lainsäädäntövaltaa. Tätä koskevista poikkeuksista säädetään itsehallintolaissa. Tämä tarkoittaa, että se, jolla on oikeus säätää lailla tietystä asiasta, vastaa myös tehtävien käsittelystä. Valtakunnan lailla ei voida siirtää valtion tehtäviä maakunnan viranomaisille. Sen sijan toimivaltaa hallintoasioissa voidaan siirtää itsehallintolain 32 §:ssä tarkoitetulla sopimusasetuksella. Itsehallintolain 59 b §:n mukaan lainsäädäntövalta ja toimivalta hallintoasioissa jakautuu itsehallintolaissa säädetyllä tavalla päätettäessä Euroopan unionissa tehtyihin päätöksiin liittyvistä Suomen toimenpiteistä.

Maakunnan hallituksen lausunto hallituksen esityksestä

Hallituksen esitys koskee toimivaltaa arpajaisten ja kiinteistövälityksen aloilla, jotka itsehallintolain mukaan kuuluvat maakunnan toimivaltaan. Maakunnan hallitus katsoo, että rahanpesu kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä vuoksi on asianmukaista, että rahapeliyhteisöjä, kiinteistövälitysliikkeitä ja vuokra-asuntojen välitysliikkeitä koskeva valvonta tulee siirtää maakunnan hallitukselle itsehallintolain 32 §:n tarkoittamalla sopimusasetuksella.

Maakunnan hallitus on käynnistänyt vuoropuhelun sisäasiainministeriön kanssa sopimusasetuksen sisällöstä.

Ministeri Nina Fellman

Lakimies Mikael Juresta